

JAG
VILL
VETA

Information från Brottsoffermyndigheten

OM ATT VARA UNG & LEVA MED SKYDDADE PERSONUPPGIFTER

www.jagvillveta.se

14-17 ÅR

Den här broschyren är till för dig som är ung och lever med skyddade personuppgifter. Brottsoffermyndigheten och Barnombudsmannen har tillsammans tagit fram broschyren. Informationen baseras på berättelser från unga som lever med skyddade personuppgifter. De citat som finns i broschyren är hämtade från Barnombudsmannens rapport Oskyddad.

På www.jagvillveta.se finns mer information om bland annat brott, reaktioner, stöd och skydd.

I Sverige finns det fler än 7 000 barn och ungdomar som lever med skyddade personuppgifter. Många av barnen och ungdomarna har varit med om att de själva eller någon i deras familj har blivit misshandlade eller hotade. Oftast är det någon i familjen som är farlig, som till exempel pappa, styvpappa, mamma eller andra släktingar.

SKYDDADE PERSON- UPPGIFTER HJÄLPER EN ATT VARA TRYGG

Alla barn och ungdomar har rätt att växa upp utan hot och våld. Skyddade personuppgifter är till för att barn och ungdomar som har varit med om våld ska känna sig trygga och för att skydda dem så att våldet inte händer igen.

»Jag känner mig väldigt trygg med skyddad identitet. Det gör jag faktiskt. Det känns jätteskönt att ha det.«

Rebecka

EN DEL BARN OCH UNGDOMAR MÅSTE LÄMNA SIN FAMILJ

De flesta barn och ungdomar som har skyddade personuppgifter bor med minst en av sina föräldrar, men det finns också de som måste lämna hela sin familj. Då får de oftast bo hos en annan familj. Det kallas för ett familjehem.

Det finns tre sorters skyddade personuppgifter

Vilket skydd en person får beror på hur farlig situationen är.

- 1. Sekretessmarkering.** Om en person har det blir skolan, sjukvården, socialtjänsten och andra myndigheter särskilt försiktiga med att lämna ut ens adress och telefonnummer.
- 2. Skyddad folkbokföring.** Då finns den nya adressen inte med i något register och det är bara Skatteverket som vet var personen egentligen bor.
- 3. Fingerade personuppgifter.** Då får personen en helt ny identitet. Det betyder ett nytt namn och ett nytt personnummer. Det är det starkaste skyddet som går att få.

ATT BÖRJA OM PÅ NYTT

Vem får veta i den nya skolan?

Rektorn i den nya skolan får alltid veta att eleven har skyddade personuppgifter. Sedan går det att tillsammans bestämma vilka andra på skolan som ska få veta. Ibland är det bara rektorn och mentorn som vet, ibland är det många i skolan som vet.

Vad går det att säga när någon frågar?

Barn har rätt att få veta varför de har skyddade personuppgifter och att få hjälp av vuxna med vad de kan berätta och vad de kan svara när andra frågar svåra frågor. Svåra frågor kan vara var en person bott förut, varför personen inte

träffar en viss förälder eller varför personen inte är med på klasslistan eller klassfotot.

Allt är inte farligt att berätta

En del saker måste vara hemliga, men allt är inte farligt att berätta. Att inte säga något alls om sig själv kan göra att andra blir nyfikna och frågar mer. Därför kan det vara bra att berätta några saker om sig själv.

Det är bra att som familj komma överens om vad alla i familjen säger om någon ställer frågor om familjesituationen och var ni kommer ifrån. Risken att bli avslöjad minskar om alla säger samma sak. Det är också lättare att svara på frågor om svaren är uttänkta i förväg.

Det är svårt att ha skyddade personuppgifter

När någon lever med skyddade personuppgifter och inte kan berätta sitt riktiga namn eller var personen bor blir många vanliga saker krångliga och svåra. Det blir svårare att till exempel vara med på fritidsaktiviteter, att vara ute på sociala medier, att köpa saker på internet, att söka ett extrajobb eller att ha ett bibliotekskort. Personen måste också vara försiktig med att vara med på bilder och att berätta för mycket för andra om sig själv.

Många barn och ungdomar med skyddade personuppgifter känner sig ensamma. Det kan kännas som att ljuga eller luras när det inte går att berätta saker eller sitt riktiga namn för kompisarna. När en person inte kan vara ärlig om sig själv, kan det också vara svårt att känna sig nära kompisar eller någon som personen är tillsammans med.

»Jag vill inte vara så mycket med kompisar för jag ville inte ha frågor och så. Det påverkar mig också jättemycket.«

Sofia

Har du vuxit upp med skyddade personuppgifter?

Många barn och ungdomar har haft skyddade personuppgifter sedan de var väldigt små. Då vet de kanske inte så mycket om varför det är så. Vuxna kan också ha svårt att förstå när barnen är så stora att de behöver få veta mer om varför de lever med skydd. Vuxna vet ofta inte vad som blir svårt i skolan, på fritiden eller med kompisar när barn och ungdomar har skyddade personuppgifter.

Den som har skyddade personuppgifter och vill veta varför kan fråga någon vuxen som vet att personen har skyddade personuppgifter. Om de vuxna i hemmet inte kan svara går det att få hjälp från andra vuxna. Skolan, socialtjänsten eller polisen kan hjälpa till och svara på frågor.

Tips från andra ungdomar (från Barnombudsmannens rapport Oskyddad)

- Låt inte "skyddad identitet" ta över ditt liv. Du är värd mer!
- Ta alltid med dig en vuxen om du till exempel ska till sjukhuset. Annars kommer du att få sitta och förklara för sköterskorna i timmar innan du kan göra något.
- Planera, innan ni börjar i ny skola eller flyttar, med familjen om hur din historia kommer att se ut. Hitta på något som hela familjen ska hålla sig till. Annars kommer folk förr eller senare märka att något inte är rätt och så kommer frågorna att rulla på.
- Försök byta namn (...) Då kommer allt att bli lättare.
- Säg till! De vuxna ska vara till hjälp och inte förstöra!

JAGVILLVETA.SE

På www.jagvillveta.se kan du läsa mer om olika brott, om stöd och hjälp och om hur det kan kännas att ha varit med om ett brott. Där finns också berättelser och tips från andra barn som har skyddade personuppgifter.

Brottsoffermyndigheten

Box 470, 901 09 Umeå

Tel: 090-70 82 00

registrator@brottsoffermyndigheten.se

www.brottsoffermyndigheten.se

www.rattegangsskolan.se

www.jagvillveta.se

© Brottsoffermyndigheten, 2019
Produktion: Matador kommunikation
Tryck: Taberg Media Group

Brottsoffermyndigheten
är en myndighet som
arbetar för att göra det
bättre för barn och vuxna
som har varit med om brott.

På www.jagvillveta.se
kan du som är under 18 år
läsa om dina rättigheter,
om stöd och om hur en
rättegång går till.